

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-master Kunsteducatie van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Gegevens

datum	Naam instelling	: Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
23 oktober 2012	Naam opleiding	: hbo-master Kunsteducatie (60 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 21 augustus 2012
Definitief besluit	Variant opleiding	: deeltijd
accreditatie hbo-master	Locatie opleiding	: Utrecht
Kunsteducatie van de	Datum goedkeuren	
Hogeschool voor de Kunsten	panel	: 20 maart 2012 (000315)
Utrecht	Datum locatiebezoek	: 13 april 2012
(000751)	Datum visitatierapport	: 27 juli 2012
uw kenmerk	Instellingstoets kwaliteitszorg	: aangemeld en geaccepteerd voor het invoeringsregime als bedoeld in artikel 18.32c van de WHW, uit te voeren in 2013
120308		
ons kenmerk		
NVAO/20123297/ND	Beoordelingskader	
bijlagen	Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcr. 2010, nr 21523).	
3		

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen panel.

1. Beoogde eindkwalificaties

De opleiding baseert zich op de landelijk vastgestelde competenties. Door de koppeling aan de Dublin descriptoren borgt de opleiding dat de competenties voldoen aan de internationale standaard voor het masterniveau.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding door de eigen inkleuring en de verbijzondering van de landelijke competenties in eigen opleidingscompetenties, goed aansluit op wat het omliggende werkveld vraagt van de afgestudeerden. Dat de opleiding juist daarmee al in 2007 een keuze heeft gemaakt, blijkt ook uit de herziene landelijke competentieset die beter aansluit bij een brede opvatting van het kunstpedagogische en

Pagina 2 van 8 didactisch vermogen, het schakelen tussen de verschillende perspectieven in de kunsteducatie en de focus van de opleiding op innovatie en cultureel ondernemerschap. De opleiding heeft aangetoond dat zij met een representatieve groep vakgenoten, waaronder de andere masteropleidingen kunsteducatie en een brede vertegenwoordiging vanuit het werkveld regelmatig overlegt over de competenties.

Vanwege het feit, dat de eigen inkleuring van de opleiding goed aansluit bij wat het omliggende werkveld vraagt van een master kunsteducatie en het feit, dat de opleiding daarover regelmatig overlegt met vakgenoten en het werkveld, komt het auditteam tot een oordeel 'goed' voor deze standaard.

2. Onderwijsleeromgeving

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding beschikt over een interessant team met deskundige docenten, die met elkaar een breed en samenhangend masterprogramma bieden. Door de inzet van gastdocenten zorgt de opleiding ervoor dat specifieke onderdelen van het programma gerealiseerd kunnen worden. Studenten zijn tevreden tot zeer tevreden over de docenten.

Het auditteam is van oordeel, dat het programma de studenten de mogelijkheid biedt de beoogde competenties te ontwikkelen. Dat de opleiding is ingericht als een interdisciplinaire leeromgeving en studenten vanuit de drie zogenoemde 'APO' perspectieven - artistiek, pedagogisch en ondernemend perspectief - op kunsteducatie leren werken en onderzoeken, spreekt het auditteam aan. Er zitten mooie, actuele projecten in het programma zoals 'Kunsteducatie en Engagement' waarin studenten actuele ontwikkelingen in de samenleving op het gebied van duurzaamheid, diversiteit en nieuwe geletterdheid vertalen naar de kunsteducatieve praktijk. Er is ruimte voor eigen invulling en het uitnodigen van gastdocenten in het Artistiek Laboratorium en het Actualiteiten Laboratorium. Het auditteam is ook tevreden over het feit, dat cultureel ondernemerschap een belangrijk onderdeel uitmaakt van het programma. De internationale/interculturele dimensie in het programma krijgt voldoende aandacht, o.a. door de internationale excursie in het tweede semester naar een andere Europese stad, waar studenten het beleid en de praktijk van kunsteducatie in een andere context leren kennen.

Het auditteam acht het uiterst essentieel dat het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en het doen van onderzoek nu veel aandacht krijgt, dat de begeleidingsdocenten intervisiebijeenkomsten houden over het afstudeeronderzoek en docenten een cursus volgen in het begeleiden van onderzoek.

De opleiding heeft laten zien, dat ze hiermee volop bezig is. Het auditteam plaatst nog wel een kritische kanttekening bij de actualiteit van het programma met name in verband met het veranderende culturele klimaat in Nederland. Ze miste bij de docenten het bewustzijn dat zij hiermee iets moeten doen binnen de opleiding. Het formuleren van een toekomstvisie op kunsteducatie en een vertaling van de implicaties daarvan naar het programma, moet de opleiding nu samen met het werkveld en andere masteropleidingen Kunsteducatie gaan uitvoeren. Actuele literatuur daarover dient op de literatuurlijst te komen. Daarnaast is het belangrijk dat de opleiding het gebruik van actuele literatuur bij de modules en de actuele literatuur die wordt aangedragen door gastdocenten en studenten, op de literatuurlijst expliciteert.

Het werkveld sprak de wens uit niet alleen project-opdrachten aan de opleiding te willen geven maar daarnaast met de opleiding in gesprek te willen over andere behoeften vanuit

Pagina 3 van 8 het werkveld. Dit is ook een speerpunt van de opleiding. Over de zorgvuldige intakeprocedure en de op maat ingerichte begeleiding van de studenten door de tutor, is het auditteam positief.

De voorzieningen die de opleiding nodig heeft om het programma te verzorgen, voldoen. Het is voor studenten inspirerend in de omgeving van andere studenten van kunstvakopleidingen les te hebben in één van de vijf faculteitsgebouwen van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.

Omdat het auditteam de actuele invulling van het programma en de onderzoekscomponent zwaar vindt wegen en de opleiding hierin verbeteringen moet aanbrengen en/of bezig is met het implementeren van verbetermaatregelen, acht het auditteam een oordeel 'voldoende' voor deze standaard op dit moment het meest op zijn plaats.

3. Toetsing en beoordeling

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier toetst en beoordeelt. De opleiding heeft het laatste jaar hard gewerkt en werkt nog steeds aan het borgen van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. Bij veel opdrachten maakt de opleiding gebruik van het zogenoemde 'meerogen' principe en zijn meerdere docenten betrokken bij de beoordeling. Tevens betreft de opleiding regelmatig medestudenten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld bij de beoordeling. Door het regelmatig geven van mondelinge en schriftelijke feedback, zorgt de opleiding ervoor dat de studenten weten aan welke (delen van) competenties ze nog moeten werken. De opleiding toetst en beoordeelt met verschillende soorten mondelinge en schriftelijke toetsen of de student de vereiste competenties beheerst. De toetscriteria die de opleiding daarbij hanteert zijn nu duidelijk beschreven in de moduulboeken van de studenten en komen terug op het vernieuwde beoordelingsformulier, dat de opleiding sinds 2011-2012 hanteert. In september/oktober 2012 gaan de docenten nog een workshop 'toetsen en beoordelen' volgen met specifieke aandacht voor het formuleren van leerdoelen en beoordelingscriteria, keuze van toetsvorm en weging van criteria. Het auditteam acht het in deze ook belangrijk, dat de studenten over het algemeen tevreden zijn over de toetsen.

De in 2011 nieuw samengestelde examencommissie voor de opleidingen van de faculteit Kunst en Economie, waaronder ook de master Kunsteducatie valt, en de toetscommissie vervullen in het bewaken van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen en het bewaken van het eindniveau een duidelijke rol.

Het auditteam is van oordeel, dat de afgestudeerden over het algemeen een voldoende tot goed masterniveau hebben bereikt. Over dertien van de zeventien afstudeerwerkstukken was het auditteam tevreden tot zeer tevreden. De vier andere afstudeerwerken beoordeelde het auditteam uiteindelijk met een afgeronde zes, met in achtneming dat de component 'onderzoek' nog niet sterk was aangezet bij deze lichting studenten en de opleiding inmiddels gericht bezig is met het verder verbeteren van de onderzoeksvaardigheden van de studenten. Daarover is het auditteam positief, want dat zal het niveau van de afstudeeronderzoeken ten goede komen. In het positieve oordeel weegt eveneens mee, dat deze afgestudeerden in de praktijk aantoonbaar functioneerden op masterniveau en het werkveld tevreden is over het gerealiseerde masterniveau van de afgestudeerden. Alumni meldden dat zij zich door de opleiding steviger voelen, uitbreiding van taken hebben gekregen en gepromoveerd zijn naar functies met meer verantwoordelijkheden.

Pagina 4 van 8 Het auditteam komt dan ook tot een oordeel 'voldoende' voor het toetsen en beoordelen en het gerealiseerde niveau.

Algemene conclusie

Het auditteam is van oordeel dat een aantal onderdelen van de opleiding al goed op orde is, maar dat aan een aantal punten nog verder gewerkt moet worden. Omdat standaarden 2 en 3 naar het oordeel van het auditteam nu nog voldoende zijn, komt het auditteam op dit moment tot een eindoordeel 'voldoende' voor de opleiding.

Aanbevelingen

Het panel beveelt de docenten en de tutor aan de studenten sterker te sturen op het benoemen en volgen van de competenties waarin zij zich moeten ontwikkelen en beveelt de opleiding aan het gebruik van actuele literatuur door de docenten in de modulen en het gebruik van de literatuur die door gastdocenten en studenten wordt aangedragen op de literatuurlijst te expliciteren. Voorts beveelt het auditteam de opleiding aan nog meer dan nu het geval is aan het werkveld te vragen welke behoeften het heeft in het kader van kunsteducatie en om, gezien de aandacht van de overheid voor de kwaliteit van de inhoud van cultuuronderwijs, meer het accent te leggen op kunstpedagogiek. De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel. Daarnaast wijst de NVAO op de noodzaak om het eindniveau van de afstudeerwerken te bewaken.

Op grond van het voorgaande besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de hbo-master Kunsteducatie (60 ECTS; variant: deeltijd; locatie: Utrecht) van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht te Utrecht. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende. Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur/van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 18 september 2012 naar voren te brengen. Bij e-mail van 27 september 2012 heeft de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit. Dit heeft geleid tot aanvulling van bijlage 2 in het definitieve besluit.

Dit besluit treedt in werking op 10 september 2013 en is van kracht tot en met 9 september 2016¹ (2019).

Den Haag, 23 oktober 2012

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

---

¹ Gelet op het bepaalde in artikel 18.32c, derde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) bedraagt de geldigheidsduur van de accreditatietermijn van de opleiding maximaal drie jaar zolang de instelling nog niet beschikt over een positieve instellingstoets kwaliteitszorg. Zodra de instellingstoets is verkregen, wordt de accreditatietermijn verlengd naar zes jaar (artikel 18.32c, vierde lid, van de WHW).

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
		<i>deeltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	G
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Docent-student ratio	1:20,4
Kwalificatie docenten	PhD: 3 wo-ma: 12 hbo-ba: 2
Studielast	20 uur per week
Contacturen	Eerste jaar, semester 1: 7 Eerste jaar, semester 2: 2 Tweede jaar, semester 1: 4 Tweede jaar, semester 2: 3
Rendement	Van de 29 studenten die in 2009 en 2010 instroomden zijn inmiddels 14 studenten afgestudeerd.

- De heer Stoltenborg, senior adviseur bij Hobéon en treedt regelmatig op als voorzitter van auditteams bij accreditatietrajecten in het hoger onderwijs waaronder het kunstvakonderwijs en bij de certificering van Centra voor de Kunsten;
- De heer Caris, hogeschooldocent aan de Academie voor Popcultuur van Hanzehogeschool. Daarnaast is hij programmacoördinator van Fablab Groningen en Pavlov Mediaproducties. Caris zit in een promotietraject aan de Rijksuniversiteit Groningen over het onderwerp: 'The artist as an agent of change and innovation in urban settings';
- De heer Van Gemert, docent theater aan het Koning Willem I College in Den Bosch, ontwikkelaar bij het Steunpunt Cultuurprofielscholen, begeleider van (netwerken van) cultuurprofielscholen en lid van de Verkenningscommissie Kunstvakken in de 2^e fase van havo en vwo. Hij is tevens lid van de redactie van Kunstzone, tijdschrift voor kunst en cultuur in het onderwijs;
- De heer Monsma was tot 2008 directeur van de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR) en houdt zich op dit moment bezig met onderzoek naar de kwaliteit van cultuureducatie in Nederland. Hij is voorzitter van de Raad voor Cultuur van de commissie amateurkunst en cultuurparticipatie en lid van de bijzondere adviescommissie Raad voor Cultuur & Onderwijsraad voor staatsecretaris Zijlstra met betrekking tot cultuureducatie;
- Mevrouw van Lier- Buikema is als docent en coördinator creatief agogische vakken verbonden aan de Academie Sociale Studies van Hanzehogeschool en studeert aan de master Kunsteducatie van Hanzehogeschool/NHL.

Het panel werd ondersteund door G.C. Versluis, secretaris (gecertificeerd).